

Valkohäntäpeura – trofeenäyttelyjen juhlakalu 2014

Kuva: Ilkka Ala-Ajos

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 80 vuotta valkohäntäpeuran menestystarinan käynnistymisestä Suomessa. Valkohännät ovat löytäneet oman ekologisen lokeronsa luonnostamme, eivätkä ole uhkana kotoperäisten lajien olemassaololle. Peura on merkittävä riistalaji sekä metsästys- että riistanhoitomielessä. Monen eteläsuomalaisen metsästyseuran toiminta pyörii valkohäntien ympärillä. CIC Suomen delegaation trofeeneuvosto arvostaa tätä menestystarinaa nostaten valkohäntäpeuratrofeet kaikissa vuonna 2014 järjestettävissä trofeenäyttelyissä kunniapaikalle.

Amerikansuomalaiset lahjoittivat Minnesotasta vuonna 1934 entiseen koti-maahansa pienen lauman peuroja. Niistä kuitenkin vain vahvimmat selvisivät, ensiksi laivalla yli Atlantin valtameren ja sen jälkeen Vesilahden Laukon kartanon hyvästä hoivasta luonnossa lisääntymään. Todennäköistä on, että peurakantamme on muodostunut lähinnä juuri näistä ensimmäisen läheyyden ”selviytyjistä” ja sen kantaisänä olisi siten ainoastaan yksi urospeura kolmen naaraan kera. Viimeaikainen DNA –tutkimus on osoittanut että kapealta pohjalta startannut peurakantamme perintötekijöiden muuntelu vastaa silti laajuudeltaan lähes sen alkuperämaan tasoa. Valkohäntäpeura on tänään tulokaslajistatuksestaan huolimatta ”kansalaisyhteiskuntensa” ansainnut, hieno riistalaji.

Trofee on arvokas luontotallemme

Trofeenäyttelyissämme ja muissa yhteyksissä mitattavien valkohäntien sarvitrofee- ja ikämääritystietojen perusteella seurataan metsästyksen ja evoluution vaikutuksia kantaan. Trofeiden mittausta yleensä on niin sanottua perustutkimusta, toimien samalla riistanhoidon ohjaustyökaluna lajin monimuotoisuuden ja tuottokyvyn säilyttämiseksi. Tutkitun tiedon ja hyvien käytäntöjen perusteella metsästyksiä voidaan ohjata kestävämpään, myös hyviä trofeita tuottavaan suuntaan. Jo parin viime vuoden ajalta on monilla kannanhoitoalueilla havaittavissa urospeurojen sarviaineiston kohenemistä.

Valkohäntäurosten sarvien pisterajat säädettiin aikoinaan (T.Lampio & K.Nygren) alemmalle tasolle kuin peurojen kotimaassa. Syynä oli se, että peuramäärät Suomessa olivat tuolloin nykyistä huomattavasti alhaisemmat ja mittauksiin haluttiin saada sarvimateriaalia. Samalla metsästäjille annettiin mahdollisuus saada saaliiksi myös mitalisavia. Euroopan ainoiden valkohäntäesiintymien, Suomen ja Tsekin osalta perusteet olivat saman suuntaiset. Tsekin valkohäntäpeura on eri alalajia (*Odocoileus virginianus virginianus*).

Mitalien pisterajat nousevat

Kansainvälinen metsästyksen ja riistanhuollon neuvosto (CIC) on ajantasaisesti arvostelujärjestelmäänsä - **CIC Trophy Evaluation System (TES)**©. Joitakin muutoksia aikaisempiin käytäntöihin on tulossa valkohäntäpeuraakin koskien. Merkittävien uudistusten liittyä mitalien pisterajoihin. CIC vahvistaa uusiksi mitalirajoiksi valkohäntäpeuralle (*Odocoileus virginianus borealis* –alalaji) seuraavat pisterajat - kulta 370 (aiempi 360) pistettä, hopea 350 (aiempi 330) pistettä ja pronssi 330 (aiempi 300) pistettä. Aiemmat mittaustulokset jäävät voimaan ja epätyypillisten sarvien mitalirajat pysyvät ennallaan.

CIC on sopinut amerikkalaisen Boone & Crockett (B&C) klubin kanssa mittaus- ja arvosteludokumentointien yhtenäistämisperiaatteista. Eroja CIC pisteytyksen ja amerikkalaisen pisteytyksen välillä löytyy edelleen. Eurooppalaisten lajien pisteytyksessä CIC huomioi erilaisia muotopisteitä, jotka voivat lisätä tai miinuspisteinä vähentää pistemäärää. B&C:n arvostelujärjestelmässä keskeistä on trofeiden symmetrisyys. Esimerkiksi sarvipuoliskojen mittaerot tuottavat miinuspisteitä. CIC arvostelut perustuvat edelleen kymmenjärjestelmään ja B&C tuumajärjestelmään. Muiden lajien arvostelumenetelmiin ei ole tulossa merkittäviä muutoksia. CIC trofeeuudistuksesta enemmän Metsästäjän seuraavassa numerossa.

CIC Suomen delegaation trofeeneuvosto haluaa kannustaa metsästäjiä toimittamaan trofeita mitattavaksi ja näytteille kuluvan vuoden sekä tulevaisuuden erätapahtumiin. Seuraava merkittävä CIC trofeenäyttely on XXI Riihimäen Kansainväliset Erämessut kesäkuussa 2014 – tutustu trofeiden toimitus- ja osallistumisohjeisiin sekä aikatauluun www.eramessut.fi.

Teksti ja lisätietoja: CIC Suomen delegaation trofeeneuvosto, Ilkka Ala-Ajos (0500 817 913), Veli Lappalainen (0400 910 263), Kaarlo Nygren (050 361 7375).